

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Moralske Tanker (DK)

Citation: Holberg, Ludvig: "Moralske Tanker", i Holberg, Ludvig: *Moralske Tanker*, udg. af F.J.Billeskov Jansen ; Jørgen Hunosøe , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1992, s. 356. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg13val-shoot-idm139659562140320.pdf>
(tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Moralske Tanker

Holberg var utvivlsomt stolt, da han i 1708 vendte hjem med en stor dansk håndbog i Europas historie og geografi. Men han måtte til sin ærgrelse konstatere, at en anden, Henrich Ovesen Pflug (eller Pfluge) havde udgivet *Den danske Pillegrim* (1707), mere end 1200 sider med »Beskrivelse over den heele bekiendte Verden«, forsynet med kobberstik af forfatteren ved H. Roy. Pflug døde 1709 som godsforvalter på Grubbesholm, nær Ringkjøbing fjord. Han har øjensynlig været rundt i verden. Denne kuriøse geografi bygger på »velberjeste Mænds Skrifter sampt egen liden Erfarenhed«. Pflug medtog meget lidt af landenes historie. Holberg delte så sit manuskript i to bøger og udsendte først *Introduction til de fornemste Europæiske Rigers Historier Fortsat Indtil disse sidste Tider* (1711). Senere et *Anhang* dertil, som dog kun kom til at omfatte Tyskland, England og Holland (1713). Pufendorfs, Pflugs og Holbergs bøger vidner om det levende behov for oplysning om aktuelle forhold, der fandtes både hos de skrivende og de læsende. Holberg har i historien meget fulgt Pufendorf, men desuden, som ivrig avislæser, bygget på danske og udenlandske »Gazetter«. Stor nytte har han haft af *Die europäische Fama*. Omtrent hver måned udkom et hefte med aktuelt nyt; hefterne samledes i årgange 1702-56. I sit referatsprog er Holberg meget afhængig af sine stofkilder, 357 også hvor disse hæver sig til billedstil eller bruger hverdagstale. Da hans historiske *Introduction* 1728 udkom i ny udgave, fulgte Holberg udviklingen i de europæiske lande op til o. 1725.